

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS DAPJA

XXV. évfolyam, 7722. szám | Péntek, 1970. január 16. | 4 oldal, 30 bani

A termelőszövetkezetek közgyűlésein

Hozzanak jól megfontolt határozatokat

- az ez évi bőséges termés biztosításáért
- szocialista mezőgazdaságunk fejlődéséért

Az elkövetkező napokban kerül sor a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben az év végi beszámoló és vezérigazgató közgyűlésekre. E fontos esemény kitűnő alkalmat nyújt a szövetkezeti parasztgondnokoknak arra, hogy széleskörűen, alaposan megvitassák a párt vezetősége által a szövetkezeti mezőgazdaság sokoldalú fejlesztésére fogantatott intézkedéseket.

Mint ismeretes, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Országos Szövetsége Tanácsának decemberi plenárius határozatokat fogadott el a munka megszervezésének, normáztatásának és javadalmazásának tokeleteseiről és a gazdasági tevékenység javítását célzó intézkedésekről az mtsz-ekben. Mindezek alkalmazása a szövetkezetek gazdasági-szervezeti fejlődéséhez, a mezőgazdasági növényi és állati termelés növekedéséhez fog vezetni és nagyobb mértékben biztosítja a termelőszövetkezetek hozzájárulását az egész nemzetgazdaság fejlődéséhez.

A szervezési módszerek tokeleteseiről, szövetkezeti mezőgazdaságunk jelenlegi fejlődési foka tette szükségessé. A műszaki-anyagi bázis szintelen fejlődése, valamint a mezőgazdasági munka jobb megszervezését, vezetését és irányítását célzó intézkedések megvalósulása is az agrártermelés növekedéséhez vezet.

Minden haladás ellenére meggyőzően sok szövetkezeti egyetemen nem használták fel teljesen az anyagi és emberi erőforrásokat. Szervezési és technikai fogvatékokkal mutatkoznak a szemlélt számos szövetkezetben alacsony a termés, így a gazdasági eredmények a rendelkezésre álló lehetőségek alatt maradtak. Több gazdaságban nem használták fel felelősségteljesen a földalapot, nem

végeztek idejében és magas agrotechnikai szinten a mezőgazdasági munkákat. A gyenge eredményeket megvénken is nagyvesszt a munkaerő foglalkoztatásában és a tagság javadalmazásában mutatkozó hiányosságok okoztak. Nem mindenütt tartották be a munkafegyelmet, hiányosan használták ki az időalapot. Mindez pedig akadályozta a munkák idejében és kifogástalanul történő elvégzését.

Az MTSZ-ek Megyei Szövetségeinek Tanácsa a napokban bövítt plenárius ülésen és munkaközvetítő vitát meg a zokat az intézkedéseket, melyeknek fogantatása biztosítja a szövetkezeti mezőgazdaság fejlődését célzó program és a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Országos Szövetsége Tanácsának plenárius hozott határozatok valora váltását.

A megvitatott összes kérdéseket megvénken termelőszövetkezetekben a sorra kerülő közgyűléseken beszéljék majd meg az összes szövetkezeti tagokkal. A közgyűléseken minden egyes meghozza a termelő tevékenység javításához, a munkaszervezéshez, -normáztatáshoz, javadalmazáshoz, az 1970. évi terv véglegesítéséhez és mindezeknek a feladatoknak a teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Megvénken termelőszövetkezetekben az év végi közgyűléseket február 20-ig kell megtartani.

Mivel a közgyűléseken olyan nagy fontosságú kérdéseket vitatnak meg, mint az új szervezési, normáztatási és javadalmazási formák, szükséges, hogy a pártiszervek és szövetkezetek irányítása mellett a vezető tanácsok teljes felelősséggel készítsék elő a gyűlést, a megvitatásra kerülő problémákat a hozandó intézkedések széleskörű megbeszélését olyan formában kell megszervezni, hogy minden szövetkezeti tag konkrét

javaslatokkal segítse elő az illető gazdasági egység fejlődését.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni az új intézkedések mindegyikét arra hivatottak, hogy gyakorlati alkalmazásukkal szigorú rendet teremtsenek minden termelőszövetkezetben, ami lehetővé teszi a munkaerő maximális kihasználását, biztosítja a mezőgazdasági növényi és állati termelés szüntelen növekedését. Nyitlan rá kell mutatni azokra a fogvatékokokra is, amelyek a munkaidő hiányos kihasználásában, a laza munkafegyelmen mutatkoztak meg.

Mint ismeretes, ettől az évtől kezdve a szövetkezetekben — minden termelőszektor tevékenységi körülményeinek és sajátosságainak megfelelően — belső gazdasági ügyvitellel működő termelőfarmok szerveznek, melyeknek saját termelési és pénzügyi tervük van és ezek szerves részét képezik a szövetkezeti tervnek. A jobb szervezési formák alkalmazását is komoly felelősséggel kell megvitatni. Elmélyíteni kell elemezni az elmúlt évben minden munkaalakulat által elért eredményeket és azokat a fogvatékokokat, amelyek az egyes tevékenységi területeken megmutatkoztak. A köz-

(Folytatása a II. oldalon)

Lapunk tartalmából:

Az önellenőrzésről

II. oldal

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

Magazin

HIK • RIPORTOK • JEGYZETEK • ÜTLEIRÁSOK • HUMOR

Az európai országok kommunista és munkáspártjai központi bizottságai képviselőinek találkozója

IV. oldal

A veszteglő gördülő eszközök — nem hoznak hasznot!

Gazdasági anket

Az Arad megyei iparvállalatokba naponta több ezer tonna nyersanyag, hengerelt áru, vagy felkészíttermék érkezik az ország különböző városaihoz, közházi üzemeihez, hengerműveikhez. A legnagyobb volumen a különböző öntött és hengerelt acélból kepezik, hiszen Arad a román gépi- és gördülőanyag-gyártás egyik fővárosa. De nem kis mennyiségben szállítanak ide gyapotot, műrostokat, nyersszőtteket, különböző mezőgazdasági termékeket és más anyagokat, melyek a

könnyű- és élelmiszeripar nyersanyagát képezik. Fordított irányban is fennáll ez a helyzet. A számtalan és sokféle késztermék szintén a vasúton keresztül jut el az ország különböző részeiben lévő megrendelőkhöz. S ez így van rendjén, illetve csak volna, ha a szállítóeszközök gördülősége nem volna. Sajnos azonban terepjárásunk alkalmával éppen az ellenkezőjét tapasztaltuk.

A forgalom irányítói és szervezői mindent megtettek?

A CFR palota egyik szárnyában székelt a vasúti forgalom szervező és irányító részlege. Ide futnak be az összes megrendelések, innen irányítják a szerelvények formálását, száz kilométeres körzetben. A bizonyított vasúti közlekedés „agytrösztje” ez, ahol a legesélyesebb rendellenességekre is rögtön felfigyelnek. Berregnek a sokszínű telefonok, s szinte percek alatt töpönnék szerteszét a konkrét, operatív utasítások. A forgalom fő irányítója mindezeket egy lepedő nagyságú grafikonon, különböző színű ceruzákkal tünteti fel és minden mozzanatot négyezer, ötször is felülvizsgál. Nem hiábavaló munka ez, hiszen nemcsak a forgalom irányításáért, hanem a vasúti közlekedés biztonságáért is felelősek itt.

Az elmúlt év termelési eredményeiről e nagy részleg műszaki-gazdasági felőse, Muresan Aurel mérnök számolt be. Örömmel üdvözlölte, hogy a rossz idő és egyes vállalatok meg nem felelő szerve-

zése ellenére is a legfontosabb tervmutatókat maradéktalanul teljesítették. Egy több, mint 2 175 000 tengelyt számláló parkkal 4 513 384 tonnát szállítottak. Ez azt jelenti, hogy a tervet 3 százalékkal túl is teljesítették. Teljesítették a másik fontos tervmutatót is, a tonna-kilométer előirányzatot. E téren teljesítményük majdnem 6 százalékkal tesznek ki. S így sorolta tovább a mérnök a meglatározott feladatokat és azok teljesítését. Elkörnyült azonban, amikor a vesztegelek és a parkirások fejze-éhez jutottunk. Kiderült, hogy az előirányzott mintegy 13 és fél óra helyett egy-egy vagon általában 14 órát vesztesít. Ez így egymagában nem sokat mond, de ha ezt a felőrányi időt megszorozzuk a gördülőeszköz-park vagonjainak számával, már tekintélyes összeget kapunk.

TÓTH SÁNDOR
HEGEDÜS ISTVAN

(Folytatása a II. oldalon)

Tîrgoviște — történelmi város

ÚTJEGYZET (I.)

A társaságkocsi, mint valami telhetetlen óriás csak nyeli-nyeli a kilométereket. Szán- tófoldek közt kigyózik az országut. Az eléje kerülő falvakat egymás mellé fűzi, hogy egy nagy kalászt alkosson. Túl van. S mi éltobogunk ezen a télen. Túl a nagy román síkságon.

Rohan a gépkocsi arra gondolok, hány és hány honfitársam nem ismeri még elege hazáját, Romániát.

Tîrgoviște. Itt ölelkezik össze a Dimbovitza s a Ialomita öntözési síkság a Déli Kárpátok aljával. Az anyatermészet, amikor megalkotta ezt a vidéket, vagy nagyon szabadjára engedte fantáziáját, vagy túlságosan mélyen vágta útjait a föld kerébe. De nemcsak a nagy román síkság találkozik itt a Kárpátokkal, hanem a jelen múlttal is. Bármerre néz az ember, bárhol lép, történelmi em-

lékekre esik tekintete vagy azon az uton jár, amelyen Mircea cel Bătrîn, Vlad Tepeș, Radu cel Frumos, Neagoe Basarab haladt. Tîrgoviște, Havasalföld néhai fővárosa, uralkodói székhely, tele

bernek sirja előtt, aki először váltotta valóra a román nép évezredes álmát s zászlaja alatt egyesítette a három fejedelemséget. A fehér márványlapok a nagy vezér, Mihai Viteazul

fejét takarják. A test Torda mezején pihen. A másik oldalt Radu cel Mare, a Dealu kolistor alapítója aluszsa örök álmát. Ezen a helyen találkoztunk Mihai Viteazul 1598-ban a császár küldöttével. Perennel és Szuhayval, akik Erdélyből jöttek, hogy tárgyaljanak a nagy vezérrel, 1610-

te megannyi történelmi nevezetességgel építet. Az „Alkonyat” torony lábánál a fejedelmi udvar romja, amelynek egy részét Vlad Tepeș a másik részét Petru Cercel építette. A törökök többször felgyújtották. Majd Matei Basarab építte újjá, s ebből az alkalomból megerősítette a belső falakat. 1660-ban Ghica Vodă uralkodása idején a fejedelmi udvar a törökök parancsára lerombolták. „hogy ne legyen több fejedelmi székhely”. 1695-ben Constantin Brîncoveanu befejezte az épületek restaurációját és 1699-ben „szünetkor” elkészült a templom is. Brîncoveanu halála után a fejedelmi udvar üresen áll, míg a törökök újra fel nem gyújtják, s így ma már csak a falai látszanak a középkori román építészeti egyik remekművének, amelyben a népünk történelmébe arany betűvel írt események zajlottak le.

KOVACS SÁNDOR

ben tartózkodó román technikusok csoportjával.

A Minisztertanács elnöke ezután megtekintette a rieki Május 3 hajógyárat. Az évi tíz darab 15000—68 000 tonnás hajót építő gyár Diesel-motorokat is előállít a hajók számára. A hajógyár kizárólag exportra dolgozik.

Milovan Tuhtan, a hajógyár vezérigazgatója emlékeztetett arra, hogy Románia számára is építettek itt már két hajót, majd a romániai vállalatokkal való termelési együttműködés kilátásait vázolta.

A Minisztertanács elnöke behatóan érdeklődött a kutatómunka, valamint a termelési kizárólagos és megszervezésével kapcsolatos kérdések iránt.

(Folytatása a IV. oldalon)

szempontok

A fekete-vitát a vita-kezdő Ifjúmunkás indította, s alig sorakoztunk fel mi is pro- és kontraérveinket az ugynevezett cukrászda-üggyel kapcsolatban, a hullámok máris csapkodni kezdtek. Pedagógus-véleményt a tolláról is jól ismert szalontai tanár, Dánielisz Endre nyújtottott (vagy mondjuk így: ő koppintott a pedagógiai lap nem éppen szalonképes cikk szerzőjének orrára). A Brassói Lapokban pedig az író Herédi Gusztáv mondta el idevágó gondolatát. Tény és való: csak első látásra huszadrangú kérdés fiataljaink cukrászdában való ücsörgése; nem véletlen — társadalmi jelenség. Van abban valami hogy ebben az elidegenítő huszadik századi világban, amikor a televízió még jobban magányossá teszi a természetben közösségi embert, egyre inkább szorít a négy fal, egyre többen nem találják magukat a munkahely-tévéprogram képleti életmódban. És azoknak is igazuk van, akik azt állítják, hogy naivitás minden rosszt a gombamódra növekedő cukrászdaházakat okolni. Egy kávé melletti felőrási cukrászdai beszélgetés sem pedagógiaiilag, sem egészenileg önmagában még nem támadható, ám támadhatóvá válhat, általában támadhatóvá válik, ha a véleményeserét üres szöveges, a kavét konyak vagy rum követi. Sajnos az esetek többségében erről van szó, nálunk még nem találták fel az olyan feliratú táblákat, hogy diákoknak, 18 éven aluliaknak

ÉRV A FEKETE-VITÁHOZ

tilos a belépés, egy olyan ifjúcsukrászda létrehozása is csak papíron található, melynek célja a nevelői ellenőrzés alatti szórakozás és nem az italelőadás s terv túlszámolása. Ma, amikor oly sok a szellemi befogadatlanság, hogy az oktatás alig tudja követni a tudományok fejlődését, a jövő tudósait, magas szakképzettségű alkotó munkáit minden bizonnyal nem a konyakos poharakkal díszített kávéházi asztalok között kell keresni.

Egy érv. Beszélgetés. Színhely: a milícia egyik szobája. Vörös pizsama-trapéznadrág, aranycsillagos karkötőt viselő elegáns fiatal hölgy fordul felém, amikor belepek. „Fényképet is parancsol?” Nem akarok válaszolni az ironikus kérdésre. A vörös pizsama-trapéznadrágos, aranykarkötőt viselő hölgy elegáns modortól elegáns kis tászkájába nyúl. Előveszi aranycsillagos öngyújtóját és megmutatja a külföldi ciparettás dobót. „Sajnálom, uram, az utolsó volt”. A játék megkezdődött. belelelem magam, hogy ösztönökre késztessem a cukrászdás hölgyet. A milícia tolmácsa ki a fővárosból, kalandos élet után látogatta a cukrászdákat, hogy majd egyszer, talán majd egyszer felfedezik benne a jövő filmszínját. A amikor visszatért a városba, a pizsama-trapéznadrágos hölgynek már nem voltak illúziói. Miért nem sikerült? — kérdeztem tőle, amikor felhagyott nagyvonalú kávéházi modorával. Azt mondta — így én, egészen halván — legalább a középiskolát el kellett volna végeznie.

A fekete-vita, a cukrászda-vita előreláthatólag tovább fog gyűrűzni. Ismétlem, nem a kávéban, valahol máshol van a hiba.

KILIAN SÁNDOR

Összpontosított figyelemmel dolgozik Milos Cornel gépbéllítő az Órágyárban (TARKÓ GÁBOR felvétele)

Sürgősen be kell fejezni a megkezdett munkákat

A Libertatea cipő- és kaptafagyár közössége jó eredményekkel zárta az elmúlt évet. S ehhez hozzájárult a gyár termelő felületének bővítése, korszerű gépi berendezések üzembe helyezése. A cipőgyártó részlegben már majdnem teljes egészében szalagosították a technológiai folyamatokat. Nemrég készült el az ötös számú ilyen berendezés, melynek mentén előkészítő-vari, kaptafára húzó és talpító műveleteket végeznek. Mire a kiszabott nyersanyag a szalag végére ér, már késztermékként kerül a minőség-ellenőrzés kezébe.

Ez az új berendezés műszakilag magasabb szinten áll az előbbieknél. A hatvan munkahelyen dolgozókat egyetlen vezérlő asztaltól irányítják és ellenőrzik. Sajnálatos azonban az a tény, hogy az említett nagy kapacitású berendezés még mindig nem készült el teljesen. Eppen ezért sürgősen kellene a munkahelyek ellátását szolgáló gépek szerelését.

Az említett nagy teljesítményű gépi berendezést egy erre a célra épített új csarnokban helyezték el. A gyár új épülete azonban nem sok időt vár. Az esővíz levezetésére szolgáló csatornák, nem fogadnak szót a bádósoknak s így a víz a falakon csorog le. Ez utóbbitak a vakolat megrendezését, majd püposdás után le kell.

Az új munkatér mellett egy egészségügyi berendezéseket magába foglaló helyiséget is építettek. Beállt a hideg, esős idő, de fűdém még mindig nem került rá. Így aztán a zuhanyozót és az öltözőt a csarnok végeiben rendezték be. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy vajon az Arad megyei Építő-Szerelő Vállalatban is hasonló helyiségeket rendeztek be?

A cipőgyártó részleg után a kaptafásokhoz is benézünk. Örömmel tapasztaljuk, hogy a nagy rakatározó és pacoló medence fölött gördülő hídarról és a többi gépi berendezés teljes kapacitással dolgozik. A korábbi nyolc ember helyett ma már csak kettő irányítja a gépeket, s a termelési hatékonyság jóval nagyobb, mint azelőtt.

A POLITIKAI KÖNYVKIADÓ GONDOZASABAN MEGJELENT: MIRCEA MALITA — Cronica anului 2000. 288 oldal, 8 lej.

Mindezek ellenére néhány negatívumról említést kell tennünk. Az új, modern technológiai vonalat csak részben adták át rendelkezésükre. A hulladékok kiszállító aggregát meg a mai napig is hiányzik.

A gyár tulajdonában lévő magas frekvenciájú működő automata szárító gépek eleinte nagy hasznát vették. Később aztán elhelyezték eredeti műhelyéből s azóta egyáltalán nem működik. Arra vár, hogy a főenergetikus áramot vezessen valahonnan a tápláló berendezésekhez. Hianyoznak azonban a szigetelők és a magas feszültséghez szükséges huzalok. Mindaddig egy centimétert sem tudtak beszerezni. A kaptafára való anyagot azonban valamilyen módon szarítani kellene, hi-

A Libertatea gyárban

szen ilyen csekvényekért nem állíthatják le a termelő folyamatot. Két olyan nagy munkáról szölvünk, melyeket még az elmúlt esztendőben kezdtek meg, de még mindig nem fejeztek be. Sőt, mint kiderült, az aggregátok elhelyezésének terve sem volt a legfőbbek között. Erre vall az, hogy igen rövid idő után a szárító berendezést máris el kellett költöztetni. A gyár műszaki vezetőségének többlet kell foglalkoznia ezzel a kérdéssel. Hiszen 1970-re szóló tereladataik le-nyegesen nagyobbak az elmúlt esztendőhöz viszonyítva.

MOT RADU

Kallottam már piros, sárga, zöld horol, de latni még nem láttam. Az igazat megvallva nem is nagyon hittem az egész muscnek, mert rém-nemem szerint a ho az ho és így az nem lehet más színű csak fehér. Mondom, nem hittem az egész mesében mostanáig, amikor saját szememmel győződtem meg arról, hogy az égből hulló hó nem fehér, hanem fekete. No persze ilyen látványban nem részesülhet mindenki, nem is hull mindenütt. Ilyen szerencsében csak a kivételezettek részesülnek, azok például, akik az Aviator Georgescu, Armata Poporului utcák egy bizonyos részén laknak. Itt, ezen a környéken „teremnek” a fekete pehelyek.

Miért kivételezettek az említett utcák lakói? A magyarazai pofon egyszerű: a nagy lerakottba (ICRT) bevezették a központi fűtést. Eddig minden rendben is volt. A baj ott kezdődött, hogy a kazánokat nyers-

olajjal fűtik s a kiáradó füst, korom mindent belep. Nem kifizetőbb lett volna, ha bekapcsolják a gőzfűtés hálózatába, amely nincs messzebb 100 méternél? Mert előbb-utóbb ugy is le kell szerezni ezt a századeleji takolmányt. S így amit megakarítottak a révnél, elvesztik a vámmal. De azt sem értem, hogy a municipium neptanács városrendészeti osztálya hogyan engedte meg egy „fűstölő” építését a város központjában, amikor mindenütt a világon arra törekcsenek, hogy az ilyen és hasonló „fűstölőket” eltávolítsák, a városok levegőjét szennyezett üzemek és gyárakat kitéleptessék. Sőt, Páris mellett olyan város épül — Denis Honeger város alapján — ahová még a személygépkocsinak is tilos a bemenet. S mi itt Aradon ahelyett, hogy lépéseket tegyünk a levegő szennyeződésének megakadályozására, elősegítjük azt.

GYARMATI LEVENTE

Fekete „hópehely”

Az önellenőrzésről

Feltette-e Ön. — igen igen. Ön kedves olvasó — valaha is önmagának a kérdést: „Milyen embernek ismernek munkatársaim?” „Mi a véleményem rólam a tevékenységemről?”

Furcsa önszemlelő-dés, az igaz.

De egyszer minden-kinek kérdeznie kell. Kérdeznie kell — önmagától és valaszolnia is. Szerintem, bizonyos időközönként, szükség-szerű az önvizsgálat, de tetteink, cselekedeteink ellenőrzése. E nélkül el sem képzelhető a tökéletes fele-alo törekvés. Minden-kinek tisztázania kell önmagával néhány kérdést.

Éspedig: a felfele igyekvésben mennyi az önzés és mennyi a hivatástudat? Ott, ahol dolgozom, elengedhetetlenül szükség van-e tudomásom szerint,

ezek a dolgozók eddig? És miért nem igyekszik minden szakmunkás a fentebb említett nyomdokaiba lépni?

Tudomásom szerint, több aradi vállalatban, a munkások közül igen számosan, jelzéssel látják el az általuk készített alkatrészeket. Hogy ez mit jelent? Azt, hogy ezek az alkatrészek kifogástalanok. Azt, hogy ezek az alkatrészek nem kerülnek a minőségellenőrzés kezébe, a láncszemre itt már nincs szükség. Hogyan jutottak el

„Azért fizetik a minőségellenőrt, hogy megállapítsa: jó-e az állapota, amit én készítek, vagy sem?”

Azért fizetik? Hát igen, kénytelenek vagyunk azért fizetni, azért mert sokan így gondolkoznak.

Azt mondhatnók, a felkészülés hiánya. De nem egészen. Nemrég X üzemben jártam. Y igen jó szakmunkás, felhaborodott, amikor visszaadták neki az általa készített sejeles alkatrészeket. Hangoskodott, amikor arra kérték, hogy a jövőben jobban ügyeljen, ellenőrizze saját munkáját. Azt mondotta: munkás megpróbálja

Az Egészségügyi Iskolacsopót különböző szakosztályában is megkezdődött a második harmad. Képvise az első éves ápolónők gyakorlatán készült.

(KELEN FERENC felvétele)

Melyiket a kettő közül?

Ugy gondolom, mégiscsak a közismert Jókai-elbeszélés hőseinek volt nehezebb dolga, mint a Pécs-kai Neptanács végrehajtó bizottságának. Az író szegény embernek ugyanis kilenc gyermeke közül kellett választania, hogy melyiket is adja örökbe. Pécs-kai viszont „csak” egyfajta örökbe fogadás, gyámságfogadás, s annak is csupán két változata merül fel. De lássuk előbb kit, azaz hogy: mit is kell gyámságba fogadni?

Arról van szó, hogy Pécs-kán működött egy időben egy köztudott. Olyan volt, amilyen, de legalább VOLT. A nem éppen jó karban lévő épület tulajdonosa azonban ma legszívesebben tudna rajta.

Az volna tehát az egyik megoldás, hogy a község-neptanács bérbe venne a szobán forgo házat. Igaz, ebben az esetben a kiadáshoz hozzá kell még számítani a tatar-

rozásra, no meg a korszerű felszerelésre fordítandó összeget, ami bizony próba-ra tenné a neptanács pénzügyi mérleget.

A második változat csak látszólag tűnik könnyebbnek. Ez akkor nyerne megoldást, ha a pécs-kai neptanács egy olyan államosított házat találna a községben, amelyet — az Arad megyei neptanács jóváhagyásával — átalakíthat majd közfürdővé.

Melyiket a kettő közül? Sajnos, még nem született meg semmiféle döntés. Pedig a végrehajtó bizottság — ezt ottjártunkkor is tapasztalhattuk — élénken foglalkoztatja ez a probléma. Hiszen megoldásával a neptanács a lakosság régi óhajának tesz majd eleget.

Szerintünk az a legfontosabb, hogy a kérdésben mielőbb meg- szűlessék a döntés. Ilyenkor, télen a lakosság könnyebben hozzájárulhat önkéntes munkával az átrendezéshez. Az így nyerthető megtakarítás mellett érdemes elgondolkozni azon is, hogy a jelenlegi Igrisan Valer tulajdonában lévő ház egyik termében például jól jövedelmező férfi és női fodrászatot kellene megindítani. Sőt, van Lajos Dumitru-nak a pártbizottság titkáranak olyan elképzelése is, hogy egy harmadik teremben vegytisztítót rendezzenek be, hogy aztán ezzel is növeljék a jövedelmezőséget, javára kihasználható lehetőségeket.

Tudjuk, hogy a neptanács gazdaságfejlesztési tervvel vá-gott neki az új esztendőnek. De az is biztos, hogy a közfürdő létesítésében a lakosság részéről megnyilvánuló nagyarányú támogatás sem maradna el.

(Simonyi)

Az Arad megyei Építő-Szerelő Vállalat Dobrogeanu Gherea utca 14. szám, telefon 28-64 elad szocialista egységeknek, mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek és magánszemélyeknek

- gipszet építkezéshez kilogrammonként 0,34 lejért
- ablaküvegmaradékok (üvegházaknak) négyzetméterenként 3 lejért

Tájékoztató

Diákrporterek figyelmébe!

Ma, pénteken, délután 5 órakor ülést tart a diákrporterek körre. Ezalkalommal a beérkezett írásk elemzésére és időszéri szerzési kérdések megvitatására kerül sor.

A Megyei Városrendészeti Vállalat

ezuton is értesíti a 15-ös számú hőközpont zónájában (Inulul, Cocorilor utcák, az Aradi Szállítási Vállalat villamos remize) lakó melegvíz fogyasztókat, hogy ma, január 16-án és holnap, 17-én 24 órától nem használják a melegvizet, mert ebben az időszakban savas vegyszerekkel tisztítják a vezetékhálózatot. Ellenkező esetben mérgezés veszélyének teszik ki magukat.

A municipium pénzügyi körzete

ismét az érdekeltek tudomására hozza az adóilletékek kiegyenlítésének határidejét. A ház és telektulajdonosok, valamint a jármű (robogó, motorkerékpár és személygépkocsi) tulajdonosok négy részletben egyenlíthetik ki adóilleté- küket. A négy határidő: március 15, május 15, augusztus 15, és november 15. Az ingatlanbiztosítási díjak két részletben egyenlíthetők ki — határidő: február 28 és szeptember 30 — míg a lakók után járó illetékeket ugyancsak két részletben, május 15-ig, illetve november 15-ig lehet kifizetni.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető naponta 10—13 és 16—19 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Múzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

- Román népművészeti kiállítás;
- Régészeti kiállítás;
- Képzőművészeti terlat;
- Az 1848—49-es forradalmi múzeum.

Televízió

Péntek, január 16.

- 17.00 Konzultáció matematikából XII. osztályosoknak.
- 17.30 Fizika-konzultáció VIII. osztályosoknak.
- 18.00 Nagy muzsikások gyermek-kora (II) Mozart.
- 18.30 Gazdasági aktualitások.
- 19.00 Népszene kívánság hangverseny.
- 19.00 Híradó.
- 19.20 Reflektor.
- 19.30 Tudományos adás.
- 20.30 A mumia közbelép, film.

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara pénteken, január 16-án, este 8 és vasárnap, január 18-án, délelőtt 11 órakor szimfonikus hangversenyt tart a Kulturpalota nagytermében.

Vezényel: NICOLAE BRINZEU, közreműködik: CATALIN ILEA.

Műsoron: BRINZEU: Szimfonikus szvit; CSAJKOVSKIJ: Variációk egy rokokó témára gondok-kára és zenekarra; BEETHOVEN: I. szimfónia.

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

Színház

SZOMBATON, január 17-én, 19.30 órakor: Cidul (J bérlet).

VASÁRNAP, január 18-án, 15.30 órakor: Cidul; este 19.30 órakor: Viteazul.

Filmek

MUREŞUL: A gyilkos játék (10, 14, 16, 18, 20).

STUDIO: Hőség (11, 14, 30, 16, 30, 18, 30, 20, 30).

IFJUSÁGI: Veszélyes kor (11, 16, 18, 20).

VICTORIA: A holtak ifjak maradnak (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujarad): Az eszaka az almoké.

SOLIDARITATEA (Gáj): Üzlet a földön.

CFR (Grădşte): A colt árnyékában.

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA:

LIPPA, MUREŞUL: Férfiak küldetésben.

LIPPA, DOINA: Elsíetett házasság.

BOROSJENŐ: Nem lesznek vá-lások.

KISJENŐ: Háború és béke (III, IV, rész).

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

PANKOTA: A bálta.

KURTOS: Ifjúságnak ifjúsága.

NAGYLAJ: A milliókat érő ember.

SEBES: Pokolrév.

FOLYTATÁSOK AZ ELSŐ OLDALRÓL

Gazdasági ankét

A legegyszerűbb számítások szerint is közel 400 000 óra veszett karba, aminek nagyarányban hozzájárultak a municipiumunkban lévő nagy ipari egységek. Ezekben ugyanis a ki- és berakodás nagyon lassan, néha kezdetleges módon történik. Ez mind igaz is, de vajon a vasúti közlekedés irányítói mindent megtekint, hogy csökkent- sen a „holtidő”?

A mérnök kifejtette, hogy szám- talanszor figyelmeztették azokat a vállalatokat, ahol a vagonok több órát, sőt napokat vesztegelnek. Konkrét javaslatokat is tettek. Minden ilyen megbeszélésnek a végső következtetése az volt, hogy a legmagasabb szinten gépesíteni kell a ki- és berakodást. Jegyző- könyveket készítettek, mindkét fél aláírta s aztán... maradt minden a régiben. A vagonok továbbra is ott állnak a holt- és mellékvág- nyokon vagy az üzemi rakodó rá- mponál és telik, mulik a drága munkaidő. Most végre hatékonyabb

lenne, akikre szervezését és irányítását bízták és saját zsebükből kellene ezt a hatalmas összeget ki- fizetni, akkor is hasonló lenne a helyzet? Bizonyos, hogy nem, mert a saját zsebéből senki sem szeret fölöslegesen pénzt kiadni! Mi azt javasoljuk, tegyék gazdaságilag ön- állóvá a szállító részleget és kímé- letlenül vonják felelősségre azokat, akik még ezek után is ilyen nagy- arányú veszteségeket okoznak a vállalatnak.

De nemcsak a Vagonygyárban tapasztalhatjuk ezt. Ilyen rendle- lességeket regisztráltak a megyei Építő-Szerelő Vállalatban, ahol 2352 vagon 212 154 órát vesztegelt. Ezért 268 000 lej büntetést fizettek. Ha párhuzamot vonunk a vagon- gyáriak és az építők „teljesítme- nyei” között, érdekes dolgokat ta- paszthatunk. Az építőknél több vagon több órán keresztül veszte- gelt, mint a Vagonygyárban. Mégis kevesebb büntetést fizettek. S ennek az az oka, hogy az építők- nél gyorsabban történt a ki- és be- rakodás, mint a Vagonygyárban, a-

hol egy-egy kocsiór hetekig is vá- rakozott. Közvetlen pedig az, hogy minden 24 óra után a feke- berek összege megduplázódik.

Hasonlóan sok időt vesztegelnek a vagonok a Cukorgyárban, a Re- facerea konzervgyárban, és álta- lában az Élelmiszeripari Kom- binát egységeiben. De egé- szen más hibákat is ta- paszthatunk. A Gabonabevit- tő és Értekezési Vállalat pécs-kai részlegén például nem teljesítik a tervet. Oda rendelik a vagonokat, melyek a CFR vagányain veszte- gelnek, de nem tudnak a rakodó rámpához jutni, mivel ott nagyon lassan, kezdetleges módon halad a munka. Egy hónap leforgása a- latt több, mint 1200 tonnával ma- radtak le a tervhez viszonyítva. Tehettek, mert ezért nem kellett fekbért fizetni. De amikor az ő érdekük úgy kívánja, akkor a na- pi 24 vagon helyett 40-et is meg- tudtak rakni! Igaz, hogy csak meg- felezett munka árán végezheték- ezt el. Ha azonban a rakodó rá- mpára felszerelnének még egy va- gy két nagyteljesítményű futószal- agot, akkor a rakadási kapacitás már a kétszeresére növekedne.

Amikor megszakad a közbeeső láncszem...

Mint már említettük, a nagy- ipari vállalatok saját rendező paly- audvarral rendelkeznek. A kisebb- üzemekben vagy nagykereskedelmi vállalatokban ilyen nem létezik. Ezért a vasúti közlekedés és a meg- rendelők közötti összekötő láncszem- met az IEC képezi. Illetve kellene hogy képezze, csak hogy ez a nagy- fontosságú vállalat az utóbbi évek- ben szinte egyszer sem tudta ma- radéktalanul teljesíteni feladatait. Nem rendelkeznek jó állapotban lévő gépkocsiparkkal. A rakodó- eszközök pedig szinte alig léteznek. Amikor komolyabb árutétel érke- zik, fűhöz-fához szaladnak gépkö- csire szerelt darut kölcsönözni. Dol- gozóik nevelése is eléggé hiányos. Felvilágosítás, nemtörődöm- ség észlelhető munkapontjaikon. Az ellenőrzés is igen laza. Ezért tör- ténhetett meg az, hogy most az év- elején, az ünnepek alkalmával e- gyetlen emberünk sem jelentkezett munkára! S négy-öt nap alatt, a- mig távol voltak, annyi áru és anyag gyűlemlt össze, hogy em- ber legyen a talpán, aki egy-két

hét alatt kibogozza, melyik tétel hova is tartozik. Amikor ott jár- tunk, még mindig jókora rendle- lenség fogadott bennünket. A ra- kodó rámpákon mindenfelé ládák és anyagok hevertek. Nagy kap- kodás, fejtelenség uralkodott, mely- aztán téves szállításokat is ered- ményez. Ime mit jelent, ha meg- szakad az összekötő láncszem! S a vagonok száza! ismét ott veszte- gelnek a rakodó rámpák előtt.

A termelőszövetke- zetek közgyűlésein

gyűléseken széleskörűen meg kell vitatni a pénzügyi és gazdasági tervmutatókat és felelősségtéríté- ket meghatározni a termeléshez szükséges minimális kalendáriumi napok mennyiségét.

A sorra kerülő közgyűléseket sok gonddal és felelősségtéríté- tel kell előkészíteni. Mivel már csak kevés idő maradt hátra, szükséges, hogy a megyei mezőgazdasági szervek szakemberei hatékonyan és messzemenően támogassák ezen a téren a termelőszövetkezetek ve- zetőit és szakembereit.

Felelősségtérítési feladatok hárul- nak a pártszervekre és szerveze-

tekre is. Mindenütt figyelniük kell arra, hogy tiszteletben tartsák a termelőszövetkezetek alapszabá- lyzatának előírásait. Öröközjenek a fölött, hogy a munkanormákat az utasításoknak és az alapszabályzat előírásainak megfelelően határo- zák meg. A termelőegységek veze- tőinek a főmérnököknek és fő- könyvelőknek munkájától függ, hogyan készítik elő a közgyűlése- ket, milyen mértékben készítik elő a megvitatásra kerülő dokumen- tumokat, határozati javaslatokat.

Körütekintéssel és felelősségér- zettel kell megszervezni a farkok a brigádok közgyűléseit is. Ezeken is ki kell domborítani: az új szerve- zési formák bevezetésére arra hi- vatott, hogy véget vessen a fogya- tékoságnak és anomáliáknak, magasabb terméshozam előérésé- re mozgósítva a szövetkezeti tagsá- got.

A községi és városi pártbizottsá- gok feladata, hogy ezekben a na- pekban széleskörű politikai mun- kát fejtsenek ki a szövetkezeti tagság körében, olyképpen, hogy mindenki világosan megértse a fo- gyanatosított intézkedések az új normáris és javadalmazási for- mák felelősségtérítési alkalmazásá- nak szükségességét, figyelembe vé- ve az illető termelőszövetkezet sa- játosságait.

A gyümölcs — fontos tápszer

Mint ismeretes, a gyümölcsök táptartalmát a fehérje tartalma, a nyakok és a szabad aminosavak határozzák meg. Elena Iliescu, a volt-keleti gyümölcstermesztési kísérleti állomás vegyész-behatóan tanulmányozta számos, a hazai fogyasztásban általánosan elterjedt gyümölcs táptartalmát. A vegyész többek között megállapította, hogy a teljes nitrogén mennyisége szempontjából a legzordabb gyümölcsök sorrendben a következők: ribizsi, málna, áfonya, meggy, cseresznye, kajszibarack, szilva, körte, alma. A teljes gyümölcs, a pép és a magvak vizsgálata kimutatta, hogy a gyümölcsök táptartalma nagy mértékben változik. A szakirodalom eddigi állításával ellentétben az áfonya, a málna és a ribizsi táptartalma nem nagyobb a többi gyümölcshöz, mint ezeknek a magvak tartalmához. A legtöbb nitrogént, a magvak viszont nem asszimilálódnak a szervezetben. Ezzel szemben az alma, a körte és a szilva sokkal nagyobb mennyiségben tartalmaz asszimilálható proteines nitrogént, s ezért táplálóbb a többi gyümölcshöz. Elena Iliescu azt is megállapította, hogy a hegyvidéki almák, körték, szilvák nagyobb a táptartalmuk, mint a mezőségié.

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK

Magazin

KÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTO •

• ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR

Mindig időszerű kérdés

Amerikai kutatók új hipotézist állítottak fel a rák megjelenésével és fejlődésével kapcsolatban. Az új elméletet dr. Robert Huebner, az ismert víruskutató fejtette ki. Az elmélet lényege az, hogy minden ember szervezetében születésétől fogva hordozója olyan géneknek, amelyek rákot idézhetnek elő. A ribonukleinsav változatoként jelentkező, C-típusú neven ismeretes gen bizonyos körülmények között vírusként hat, de felelős az az, hogy az, amelyik öröklődött mechanizmusait alkotnak. A rákbetegség akkor lép fel, amikor genetikai rendellenességek következtében ez a mechanizmus kibillen egyensúlyából, vagy pedig olyan külső közeg hatására, mint a sugárzások és bizonyos vegyszerek.

Dr. Huebner kijelentette, hogy a rák megjelenésének mechanizmusait állatkísérlettel tanulmányozták, s lezárta, hogy a ribonukleinsav C-típusú nem aktív vírusos változatát főleg egerek, madarak és macskák sejtjeiben tapasztalták. A ribonukleinsav C-változatát vírusok köztétek tengerimalacok, macskák, sertések, szarvasmarhák, maj-

mok és emberek rákos sejtjeiben találta. Az amerikai tudós kijelentette, hogy minden gerinces fajban megtalálható az a rákhoz vezető gen. Véleménye szerint azonban ez az elem nélkülözhetetlen a szervezet számára, mivel lényeges szerepet tölt be az embriófejlődés kezdeti szakaszában, sőt talán az élet folyamán is, tekintet nélkül arra, hogy rákot okoz vagy sem.

A továbbiakban dr. Huebner rámutatott, ha bebizonyosodik, hogy a vírusos gen nem aktivizálódik rákbetegséget okozó, általános vírus elleni kezeléssel lehetne kidolgozni az öröklött genetikai mechanizmus felépítésére, sőt még oltszert is elő lehetne állítani, mivel a rák minden formáját egyetlen típusú vírus idézi elő.

Dr. Gerhard Stiz, hamburgi fizikus véleménye szerint a magas lalazl járó betegségen átesett személyek immunisaknak válnak a rákos megbetegedéssel szemben. Az immunitás állítólag 5 évig tart.

Hamburgban ez évben több száz ezer lakost kísérleti alanyként használnak a fenti feltevése ellenőrzése céljából. Ezek a lakosok néhány évig adatokat szolgáltatnak egészségügyi állapotukról, hogy megállapíthassák, melyik közülük és mikor esik át magas lalazl járó betegségen. Ezt követően összehasonlítják megfigyeléseket végezhető a rákos megbetegedések gyakorisága tekintetében.

Százötven fiatal loptak el dr. Liborio Bonifacio agropoli állatorvos „rakelleneszerumából”. A feltaláló a sajtóban figyelmeztette az érdekelteket, hogy a szerum bizonyos adagban már halálos.

Dr. Bonifacio rakellenes szeruma már hosszabb ideje heves vita tárgyat képezi olasz orvosi körökben. Az oltszert az orvos a rákkal szemben immunisnak tekintett keskei belső szerveiből vonta ki. Az olaszországi Egészségügyi Főintézet vizsgálóbizottságát alakított a szerum hatásának tanulmányozására, de végleges megállapításra még nem jutott. Noha dr. Bonifacio szerint a készítményvel sikerült több rákos beteg meggyógyítani, szakértőkben nagy fenntartásokkal élnek vele szemben.

Nagyhatású hazai oltszert

A bukaresti állatgyógyászati tudományos ellenőrző laboratóriumban végzett beható vizsgálat kimutatta, hogy több román oltszert is hatásosabb hasonló külföldi készítményeknél. Többek között megállapították, hogy a pestis elleni román vakcinával beoltott állatok 97,61 százaléka immunis maradt a betegséggel szemben. Ilyen magas hatékonysági fokot egyetlen külföldi oltóanyaggal sem sikerült elérni. A sajtó és körömfajás elleni román oltszert még a járványos göcökben is rendkívül hatásosnak bizonyult, s ennek köszönhetően sikerült megóvniuk a lakosságot a külföldi betegségtől.

A bukaresti Pasteur Intézetben készült, sertesvesz elleni vakcina hatásossága csaknem kétszerese a külföldi szerkeknek. Még ennél is nagyobb hatásfokú a vírus elleni C. vakcina. A román oltszerek nagy hatásossága mindekeztől annak köszönhető, hogy készítésükhöz egy kiváló győgyértékű hazai növényzást használnak.

Ez is divat! Japanban készítettek ezeket az „eredeti” ruhamodelleket, amelyeket — igazi aranyórák díszítenek.

NEM TUDOMÁNY, VAGY MÉGIS?...

Aki beteg, szeretne meggyógyulni, ha új gyógyszerrel, gyógymodor hall, szeretne részese lenni — nincs a világon ennél természetesebb. Az utóbbi időben mind gyakrabban hallunk, olvasunk egy nagyvonalú régi gyógymodor, a kínai akupunktúráról. Sokan etől az alapjában kévsé ismert, mégis mellen híres modszertől remélik egészségük helyreállítását és a hosszú életet. Erdemes hat, amennyire lehet, megismerkedni lényegével.

Pekingben 1955-ben megalapították a Hagyományos Orvostudományi Intézetet és felszólították a kétféle — az „európai” és a „kínai” — orvostudomány művelőit, hogy tanuljanak egymástól. Nagyon helyes, de mit? Az ősrégi kínai ha-

könyv maradt fenn, amely részletesen ismerteti a módszert. Csak hogy ezeknek a nyelve még a kínaiak számára is „kínaiul” van! Gondoljuk csak meg, ha 3-4000 év előtti magyar nyelven maradt volna rák tudományos művek, megértenék-e őket, amikor a Halotti beszédet is alg értjük. Ennek ellenére az ősrégi kínai iratok megfigyelésén sokan dolgoznak, de évtizedekig elhúzódnak a végleges tisztázás, vagyis amíg az akupunktúra módszer a mai gyakorlati alkalmazásából ismert és tanítható tudománnyá válik.

Akupunktúra

gyományok alapján álló orvos megtanulja az anatómiát, a biokémiát, a belgyógyászat és a sebészet alapjait stb. Az európai orvos megtanulhatja az akupunktúra technikáját, látja az eredményeket, de az ősrégi kínai iratok megfigyelésén sokan dolgoznak, de évtizedekig elhúzódnak a végleges tisztázás, vagyis amíg az akupunktúra módszer a mai gyakorlati alkalmazásából ismert és tanítható tudománnyá válik.

Franciászószóban és természetesen Kínában tömeggyógyimód az akupunktúra. Európában és hazánkban egyelőre csak szorvávonalak és főleg kísérleti jelleggel megvalósulnak, de fontossága a jövőben beláthatatlan.

DIÁN LÁSZLÓ

A holdkutatási szaktudósok houstoni értekezésén közölték, hogy arany és ezüst nyomára bukkantak az Apollo-11 legénysége által hozott holdkövekben. Dr. Edward Anders, a chicagói egyetem munkatársa azonban hangsúlyozta, hogy a drága fém nyomai csak precíziós műszerekkel mutathatók ki. Ezzel szemben más tudósok megállapításai szerint a holdkövek szokatlanul nagy szulfidtartalmukban tartalmaznak titánt, amely igen ritka elem a Földön.

Egy másik tudós, név szerint dr. R. M. Walker, a washingtoni egyetem munkatársa nagy erejű mikroszkóppal parányi rubint fedezett fel az általa tanulmányozott kőzetben.

Cseppek a nagyvilágból

Max Conrad, a „repülő nagypap” ketmotoros repülőgéppel utban van az antarktiszi McMurdo sarkvidéki állomás felé. Kedden az Antarktisztól 6-ránként 200 kilométeres sebességgel repülve 260 mérföldre volt uticéljától. A repülés zavartalanul folyik.

A Moszkva melletti Szerpukhovban működő szinkrotron eddig pártatlan mennyiségű antianyagot állít elő. A szerpukhovi gyorsítóban a részecskék csaknem a fény sebességével száguldanak és energiatöltést érlel a 70 milliárd elektronvoltot.

A magyar vegyészek kitűnő eredményt értek el a Hungarocor nevű új antikorrózió vegyszert. Az új termék célja leküzdni a finomított kőolajban megmaradt szennyeződések korrózió hatását a különböző gépekre és berendezésekre. Eddig külföldről behozott, ugynevezett „gátlószereket” használtak erre a célra.

A karikaturista szemével

Akinek nem inge...

— Tessék a helyemre ülni, néni!
— Köszönöm! Még szerencse, hogy akadnak előékeny nők, ha már az udvarias férfiak kivételében vannak...

Sokatmondó statisztika

A milícia forgalmi igazgatóságának statisztikai adatai szerint 1969-ben 3308 közlekedési baleset történt, amelynek következtében 2070 ember meghalt, 4718 pedig megsebesült. A balesetek több, mint 76 százaléka városok és falvak utcáin történt. 1968-hoz viszonyítva a balesetek száma 1,1 százalékkal csökkent. Az ezer bejegyzett gépjárműre jutó balesetek száma 11-ről tízre csökkent. Noha a sofőrök okozta balesetek száma kevesebb volt, még mindig nagy, tehát a közlekedési fejelem további erősítése van szükség. Megnövekedett azonban a gyalogjárók hibájából előadódott balesetek száma.

Az előző évekhez hasonlóan a balesetekhez vezető közlekedési szabálysértéseket főleg a gyorshajtas, a szabálytalan előzés és alkoholfogyasztás okozta. Noha a legtöbb szerencsétlenséget a megengedettnél nagyobb sebesség okozta, az ilyen balesetek száma 1968-hoz viszonyítva 1,2 százalékkal csökkent. Ugyanakkor 1,5 százalékkal lett kisebb az alkoholfogyasztásnak tulajdonítható balesetek száma. Ezzel szemben növekszik a szabálytalan előzés és a gépjárművek műszaki hibái okozta balesetek százalékaránya. Sok balesetet okoz a kerékpárosok szabálytalan közlekedése, valamint a gépjárműveket jogosítvány nélkül vezető személyek elővigyázatatlansága. Rendkívül sok baleset történt a falvakon, annak következtében, hogy a traktorosok vagy a falusi lakosok nem tartják be a közlekedési szabályokat.

Újévi furcsaságok

Nem mindenki tudja, hogy a bilagón nem mindenütt január elsején kezdődik az év. Burma például aprílisban ünneplik az új évet, amikor véget érnek a tropusi zivatarok. Szriában szeptember elsejére esik, Vietnámban koratasszal, Kínában pedig akkor ünneplik meg az új év ünnepeit, amikor új hold van, vagyis a Nap a Vízöntő csillagkepekben kulminál. Egyébként nálunk sem mindig január elsejétől számítotok az év kezdete, hanem tízenegy napos eltolódással — a nálunk használt régi naptár szerint. (az új naptár 1924 október elsejétől lépett életbe, ez a nap október 14 lett).

Európa sem kivétel a furcsaságok alól. Angliában 2000. és néhány évvel ezelőt március 25-ára esett az új év kezdete. Aztán, amikor ezt a nevezetes dátumot áttették január elsejére, nagy „kalauzika” lett. A papok világszerte jósolták, a nők, követeleik a kormánytól, hogy „adja vissza nekik ifjúságukat”... az új rendelettel ugyanis három hónapot öregedtek.

Erdemes, hogy ebben az évben nem mindenütt irnak 1970-et. Indiában például egyszerre négy újév köszönt be: a Szaitvah érának 1892, a Vikramadit érának 2027, a Dzsajn érának 2497, a budhista időszámításnak pedig 2513. éve. Irakban 1390-et, Etiópiában 1863-at irnak. Japában az időszámítás az éppén trónon lévő császár uralkodásának kezdetétől számított, vagyis a mostani császár trónfoglalásától 44 év telt.

Micsoda találka kép! S ez még inkább, ha arra gondolunk, hogy nem mindenütt egyszerre köszönt be az új év és vannak hajosok, akik számára nincs új év ünnepe. De végülis sorba. Az újévi legelőször a Fidzsi sziget lakói köszöntik, majd a japánok és így tovább. Ez természetesen hiszen a nap keletről nyugat felé halad. Ebből kifolyólag, mint már említettük egyes hajosok számára nincs újév ünnepe. Ha valaki Szamoa szigetéről Ausztráliába tart, nem éri el a január elsejét. Ugyanis ha december harmincegyénél indul el és atthalad az időszámítás feltételezett határára (a datum változásának vonalán) Ausztráliába január másodikán érkezik meg.

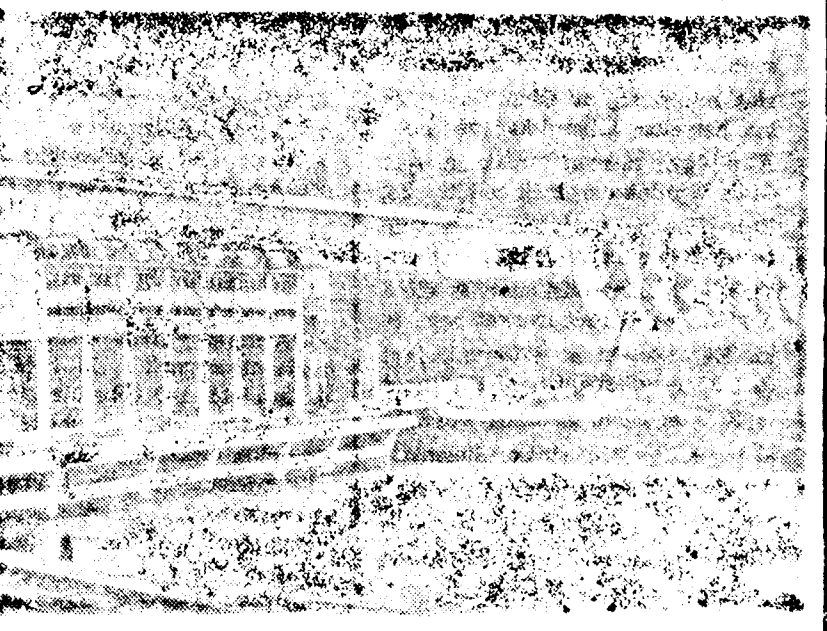
No persze ilyenmi nálunk nem áll fenn, nyugodtan kirárlhatunk egymásnak: SIKEREKBEK GAZDAG ÜJESZTENDŐ... A szerencsétlenségetől nem eszemb, hogy ez sem volt mindig így. Ez a szokás egészen új keletű. Nagy Péter cár a nyugati szokásokon felbuzdulva 1700. január elsején elrendelte, hogy január 1-én díszítsék a hazákat a cári palota mintájára és ekkor az utcán az is előtér, hogy az emberek kirárljanak egymásnak szerencsét az újévi alkalomból.

A Beethoven-bicentenárium küszöbén

A Német Demokratikus Köztársaság szimfonikus zenekarát, hangfőnök-gyárat, rádió-televíziója nagyszabású műsorral készült Ludwig van Beethoven születésének ebben az évben sorra kerülő 200. évfordulójára. A berlini Allami Opera 1970. márciusában, főleg pedig a decemberi jubileumi hónapban számos díszhangversenyt rendez. Új lemezeket készítettek a nagy német zeneszerző alkotásából. Mind a kilenc szimfóniát sztereofonikus hangfelvételre vettek fel. Különleges gondot fordítanak a zenetudomány és a tudományok közötti művelés népszerűsítésére. Ezek közt oratóriumok, kantáták, kamarazene-darabok, dalk stb. szerepelnek.

Az NDK rádiója sorozatos irodalmi-zenei műsorokat készít elő. Ilyenek a „Beethoven ma” című adás, amely Beethoven műveinek az NDK-ban való mai elterjedését foglalkozik, a „Beethoven, ahogyan őt feljegyzései alapján látjuk” valamint a „Hegel esztétikája és Beethoven művei” című adás.

A „Beethoven kortársai szemében” és „Ismeretlen levelek” témájú dolgozatok fel két másik adásban. Külön programszám foglalkozik feljegyzéseivel amelyeket a berlini Allami Könyvtárban őriznek.

Vizierőrök a festői Dunajec folyón, a Lengyel Népköztársaságban.

Titánok bukása

Több mint félszázada foglalkoztatja a tudományos kutatást a bíszke hajóirás, a Titanic katasztrófája. A borzalmas szerencsétlenség bevonult a filmirodalomba és számos regényű „rak róla. (Az egyik nem is ügyetlen — éppen Aradi szerző műve). Nehány éve az elsüllyedt óceánjáró újra az érdeklődés középpontjába került. A most már tárgyilagos, tudományos vizsgálat alapján tisztázódott a Titanic „rejtélye”. Közben azonban, mint minden rendkívüli esemény, kitermelte a maga „történelmi rejtélyét”. Így „tudományos” igényű könyv tárgyalta a 20-as években azt, hogy a szerencsétlenség oka tulajdonképpen a „Kék gyémánt” volt. Mondanunk sem kell, hogy ez teljesen az írói képzelet szüleménye. A lényege az, hogy kb. háromszáz évvel ezelőtt, Indiából egy istenszobor szorult a „Kék gyémánt” elrabolták. A drágakő ettől kezdve minden tu-

lajdonosára szerencsétlenség hozott. Így pl. a kivégzett francia királynőre, Marie Antoinettere is. Egyesek szerint a végzetes gyémánt a Titanicon volt — és minden ezért történt...

Az igazság azonban

diótávirásai — Bride és Philip — példásan teljesítették kötelességüket. A Carpathia sielőtt elsőnek a szerencsétlenség helyére. Voltak azonban hajók, amelyek nem vették komolyan a segélykérést. Más hajók, felve a jéghegyektől, messze elkerülték a Titanicot. (Egyik kapitányt, éppen napjainkban büntették meg ezért. Igen, ötven év múlva vonták

— lelkiismeretlenül — bezárták őket. Sikerült kitörniök, de csak alig néhányan menekültek meg.

Smith kapitány a parancsnoki hidon, főbelőtte magát.

Összesen tizennyolc mentőcsónak utasai kerültek a Carpathiára. Alig kétszázan menekültek meg a Titanicon utasai közül. Közük volt Bruce Ismay is. A hajótörötték többször meg akarták lincselni.

A hajótársaság igyekezett a felelősséget a halott Smith kapitányra hárítani.

A vizsgálat hónapokig tartott. És meg ma sem ért véget. 1963-ban újra felelevenítették az eseményeket.

Az egyik hajóskapitány, aki a közelben tartózkodott végrendeletében bevallotta, hogy noha csak tíz mérföldnyire volt a szerencsétlenség színhelyétől, de nem mert odasietni, mert tilos vizeken halászott.

A Titanic pusztulása a hajózás történetének legnagyobb katasztrófája. Tudománytörténeti szempontból azért jelentős, mert a rádiót ekkor alkalmazták először emberi élet megmentésére.

Rejtélyek a történelemből

a következő. 1912 április 15-én indult Southamptonból, az akkori világ legnagyobb személyszállító gőzöse, a 45 000 tonnás Titanic. A fedélzetén majd kétezeröt száz személy tartózkodott. (Ebből kb. háromszáz asszony és gyermek).

A modern hajóirás, Uj-Foundland közelében uszó jéghegyre ütközött és két óra alatt elsüllyedt.

A szigorú — és csak napjainkban közzétett — vizsgálat megállapította, hogy a hajót, mikor a veszélyes övezetbe került, több szikra-

volna, ha a Titanic, már első útján elnyeri az óceán Kék szalagját. A 22 csomóval haladó gőzösen az összekötőközök kilencven méter hosszú lék keletkezett. A rést nem tudták betömni.

Az összekötőköz pillanatában a hajó utasainak nagy része a ludt. (Ez az este, az első és második utasú utasok tiszteletére bálát rendeztek). Smith kapitány és a tisztek egy része is — részt vett a mulatságon — és ivott. Mikor a parancsnokot felébresztették, nem tartotta súlyosnak a helyzetet. A hajó ra-

felelősségre!)

Súlyos hiba volt, hogy a Titanic építői annyira bíztak a korszerű technikában, hogy a hajón alig volt mentőcsónak. Először az első és második utasú utasok közül az asszonyokat és gyermekeket ültették a csónakokba. A tisztek pisztollyal tartottak rendet. Több eszélősen tolatkodó férfi agyonlőttek. (A megmenekültek között is találak női ruhába öltözött gyáva férfiakat!)

A harmadik osztályú utasok és a fedélzeti utasokkal, nem történt senki. Egyszerűen

FICZAY DÉNES

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ebédén Ion Gheorghe miniszterelnök és Dragutin mija, a Horvát Vegrehajótló elnöke a két ország együttműködéséről és kapcsolatáról tárgyalt. A román és a jugoszláv barátságára emelte pohárát.

Ugyanazonnap este a románok Brioniba érkeztek. Itt Ribicic, a Szórvetségi Vegrehajótló elnöke vacsorát adott. Ion Gheorghe Maurer miniszterelnök is részt vett.

A vacsorán még részt vett Edward Kerdelj, Mialko Krstic, Krste Crvenskovski, Dolanc, a JKSSZ Elnöksége hajtó Búrojanak tagjai, Gligoric, a Szórvetségi Vegrehajótló tagja, Anton sa, a kultúrgyűlölet elleni harc és az Isó Nyegovan nagyközsége.

Roman részről jelen volt a mil Dragăne-cu, a Miniszterelnök, Nicolae Ecobescu miniszter-helyettes és Vasile ru nagykövvel.

A vacsora szízelves, barátságos körben folyt le.

Ion Gheorghe Maurer, a tartanás elnöke folytatja szlaviai látogatását.

set, amely szerint állást foglal a Német Demokratikus Köztársaság-
gal kormányzintelen folytatásod
tárgyalások mellett, de ugyanak-
kor elutasítja az NDK elismerését
a nemzetközi jog szerint. A továb-
biakban Willy Brandt azzal a ja-
vaslattal fordult az NDK minisz-
tertanácsa elnökéhez, hogy a két
nemzet állam közötti esetleges e-
gyezményeket alapozzák, az állam-
közi jog általánosan elfogadott el-
veire, főleg bármilyen diszkrimi-
náció megszüntetésére, a területi
integritás tiszteletben tartására,
arra a kötelezettségre, hogy békes-
úton oldják meg az összes vitás
kérdéseket és tartsák tiszteletben
a két fél határait».

Külpolitikai kérdésekről szólva
Willy Brandt ismét leszögezte:
kormányza hű marad az NSZK
nyugati szövetségeihez. «A szövetsé-
g kormány számára a párizsi e-
gyezmények és az Atlanti Szövetsé-
gnek fakadó kötelezettségek nem
kepezhetik vita tárgyát» — mon-
dotta.

A továbbiak során részletesebben
megvilágította Németország SZK és
a szocialista országok kapcsola-
taikat. Mint rámutatott, a kapcsola-
tot „az országok használatának ki-
zártasára kell alapozni”. Közölte,
hogy a kérdésben már megkezdte
a véleménycsereit a Szovjetunióval
és hasonló eszmecserét kíván kez-
deni a Lengyel NK kormányával
is. Brandt hangsúlyozta, továbbá

Moszkvában 1970. január 14-én és 15-én sor került az európai országok 28 kommunista és munkáspártja képviselőinek találkozására.

A találkozón részt vett a Belgiumi Kommunista Párt, a Nagy-Britannia-i Kommunista Párt, a Bolgar Kommunista Párt, a Csehszlovákiai Kommunista Párt, a Ciprusi Dolgozók Haladó Pártja (AKEL), a Dániai Kommunista Párt, a Svajci Munkapárt, a Finnországi Kommunista Párt, a Francia Kommunista Párt, a Németországi Szocialista Egységpárt, a Német Kommunista Párt, a Németországi Kommunista Párt, a Nyugat-Berlini Szocialista Egységpárt, a Görögországi Kommunista Párt, az Ir Kommunista Párt, az Észak-Irországi Kommunista Párt, az Orosz

lasz Kommunista Párt, a Jugoszláviai Kommunista Szövetség, a Norvégiai Kommunista Párt, a Lengyel Egyesült Munkapárt, a Portugáliai Kommunista Párt, a Roman Kommunista Párt, a San Marino-i Kommunista Párt, a Svédországi Baloldali Párt-kommunisták, a Spanyolországi Kommunista Párt, a Törökországi Kommunista Párt, a Magyar Szocialista Munkapárt és a Szovjetunió Kommunista Párt Központi Bizottságának képviselői.

A találkozó résztvevői véleményesített felvitattak az európai kollektív biztonság és béke kérdéseiről. Tájékoztattak egymást azokról a rendezvényekről, amelyeket V. I. Lenin születésének 100. évfordulójával kapcsolatosan szerveznek.

A BKP részéről a találkozó

Az ideiglenes forradalmi kormány egyik csapategyége csütörtök hajnalban támadást intézett a Saigontól 115 kilométerre északnyugatra elterülő amerikai tüzérségi támaszpont ellen. A támadást aknákkal készítették elő. Az amerikai erők helikoptereket bevetettek. Mindkét fél veszteségeket szenvedett.

Az amerikai katonai parancsnokság szerint az év eleje óta ez volt a legnagyobb szabású támadás a támaszpont ellen.

George Aiken, a republikánus szenátorok dékánja kérte Nixon elnöktől, hogy ne befolyásoltassa magát a saigoni kormány vezetőitől a Del-Vietnamban állomásozó amerikai csapatok visszavonásának ütemét illetően. A szenátor a saigoni vezetők eljárását „nemzetközi zsarolásnak” minősítette, majd kifejezte azt a reményét, hogy Nixon elnök döntése szánja el ma-

KAIRO. (Agerpres).
Amint a MEN hírügynökség közli, Esmate Abdel Meguid, az EAK kormányának hivatalos szóvivője sajtótájékozteleni kijelentette, hogy az Izrael számára történő esetleges angol fegyverszállítást az egyiptomi kormány a brit kormány ellenséges cselekményének tekintené az arab országokkal szemben". A szóvivő megemlítette: nyomban aztán, hogy egyes sajtóügynökségek ilyen híreket közlöltek, az egyiptomi kormány hivatalos kontaktust létesített a brit kormánnyal, mivel ez a probléma különösen foglalkoztatja az egyiptomi hatóságokat.

Azzal kapcsolatosan, hogy Franciaország Mirage repülőgépeket szállít Líbiának, a szóvivő kijelentette: Úgy véljük, hogy valamilyen arab ország fegyvertárolának gyarapodása az összes arab országok pozícióját erősíti.

RÓMA. — N. Puicea, az Agerpres tudósítója jelenti:
Rómában megkezdődött az Olasz Kommunista Párt Központi Bizott

ságának és Központi Ellenőrző Bizottságának együttes plenáris ülése, amelyen Luigi Longo, az OKP főtitkara elnökölt. Napirenden szerepelnek az Olasz Kommunista Párt és a Kommunista Ifjúsági Szövetség fejlődésének kérdései a munkaskაციókkal összefüggésben, valamint az ország jelenlegi helyzete. Jelentést terjesztett elő Ugo Pecchioli, az OKP. Titkárságának és Igazgatóságának tagja, valamint Rino Serri, a Központi Bizottság tagja.

LISSZABON (Agerpres). Caetano portugál miniszterelnök szerdán átalakította kormányát. Hat miniszter, öt államtitkár és hat helyettes államtitkár változott. A külügyminiszteri tárcát, amelyet eddig a miniszterelnök töltött be, Rui Patrícia-ra bízta. Caetano összevonta a honvédelmi és a hadsergéügyi minisztériumot és élére Saviana Rebelo tábornokot nevezte ki. Egyesítették a közmunkaügyi és a közlekedésügyi minisztériumot is Rui da Silva Sanchez vezetésé alá. A miniszterelnök kijelentette, hogy kormányának legsürgősebb feladata küzdeni az infláció ellen és javítani a szociális viszonyokat.

■ **BELGRAD.** — A Tanjug hírügynökség jelentése szerint Joszip Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke február második felében baráti látogatást tesz Szudánban Gaafar Mohammed El-Numeirynek, a Forradalmi Parancsnokság Tanácsa elnökének a meghívására.

■ **BANGUI.** — Bangui. Közép-Afrika Köztársaság fővárosába érkezett H. A. Boerma, az Egyesült Nemzetek Élelmiszeri és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) vezérigazgatója.

Boerma körutat tesz számos afrikai országban, s a helyszínen tanulmányozza, hogyan valósítják meg a FAO által támogatott fejlesztési terveket.

■ **VARSO.** — Az utóbbi években tovább növekedett és bővült a lengyel—svéd árucse-reforgalom, amelynek mennyisége jelenleg eléri a 80 millió dollárt — közli a PAP hírügynökség.

■ **STOCKHOLM.** — Már második hónapja tart a kirunni vasércbányák 5000 svéd bányászának sztrájkja a bér-emelés és a munkakörülmé-
nyek javítását előirányozó új munkaszerveződés megkötéséért. A bányászok továbbra is szem-
szellőzik a bányászszakszer-
vezet ama kísérletével, hogy a
sztrájkolók akarata ellenére
tárgyalásokat folytassanak az
LKAB társaság képviselőivel.

■ **TRIPOLI.** — Január 22-én befejeződik a Líbiában állomásozó amerikai csapatok visszavonásának második szakasza. Az elmúlt időpontban a líbiai legierő átveszi a Tripolitól keletre lévő Tagorah támaszpontot. A líbiai hirügynökség szerint ez a támaszpont biztosítja a távközlést a NATO európai támaszpontjain állomásozó amerikai csapatok és a délkelet-ázsiai amerikai támaszpontok között.

■ **CALCUTTA.** — Calcuttában himlőjárvány ütötte fel a fejét. Újsághírek szerint az utóbbi napokban 18-an haltak bele a betegségbe. A helyzetet súlyosbítja, hogy nincs elegendő oltóanyag.

■ **BUENOS AIRES.** — Az argentin főváros egyik külső negyedében ezer ember vált hajlektalanánnak a tűzvésznek a következtében, amely 800 házat pusztított el teljesen vagy részben. A Prensá Latina tudósítója rámutat, hogy ebben a lakónegyedben igen sok a papír-és falemezből épített ház és emiatt a lángok gyorsan elharapóztak

■ **PAGO PAGO.** — A Polynesian Airlines társaság egyik személyszállító gépe néhány másodperccel felszállása után a Csendes-óceánba zuhant. A szerencsétlenség következtében 30 ember vesztette életét.

■ **BUDAPEST.** — Az utóbbi napokban Budapest környékén és Magyarország számos más vidékén nagy esőzések voltak. Ez, a hóolvadással együtt áradást okozott. Nagy területet, utakat és néhány falut elöntött a víz.

■ RÓMA. — A Corriere della Sera című olasz lap adatai szerint 1945 és 1968 között Olaszországból 10 006 kutató, technikus és mérnök vándorolt az Egyesült Államokba. Amint a lap rámutat, a szakember-ki-vándorlás tovább tart.

■ **RIO DE JANEIRO.** — A Recifei rendőrség adatai szerint a Campina Grandetől 200 kilométerre történt vasúti szerencsétlenségnek 10 halalos és legalább 140 sebesült áldozata volt. Pedro Alcântara, Campina Grande-i állomásfőnök kijelentette, hogy a vonat azért siklott ki, mert a mozdonyvezető nem fekezett a kanyarban.

meghirdeti „az erőszak mellőzését a nigeriai válság megoldásának eszközeként” és kijelenti, hogy a „biztonságos” és „eggyedül” eszköz „a fegyveres erő” használatának helyett a fegyver nélküli vezetéssel történő megoldásra”. Víznyomlás nyugalmas időket következik, amelyben a véres harcok közötti átmeneti időszakok közötti lakosság megváltozott beállítást fejezik ki a gazdaság fejlődésének indik. De

az időszak, amikor Odumegwu Ojukwu, a keleti tartomány kormányzója egyre felreérthetetlenül követeli a tartomány függetlenségét a központi kormány ellen szemben. Az események gyorsan követik egymást: Ojukwu megtagadja a keleti tartomány okmánytermeléséből származó juttatások részarányának befizetését a szövetségi kincstárba, Lagos gazdasági blokádot létesít a tartomány ellen, s válaszul erre Ojukwu 1967. május 30-án kiáltotta ki Biafra elszakadását, ez pedig a

rsz közötti ellentétekre építettek dekeiket, szították ezeket az ellentéteket, s az, hogy a külföldi hírszolgálatok és hírszolgálatok hírszolgálatok mindkét tábornok felszólították a fegyverekkel, kétségtelenül a konfliktus meghosszabbításához szolgált.

A 30 hónap folyamán olykor tárgyalási kísérletek voltak az európai Egyösszefogószervezet után, a próbálkozások mindig meghiúsultak: Bjafra a tárgyalások független állami létének elismeréséhez kötötte, a szövetségi intézmények pedig hallani sem akartak a tartomány elszakadásáról.

A hadműveletek végetértek, de a Gambia sulyos problémái nem oldultak meg. Egyelőre a legsürgősebb probléma a háború sújtotta, széteső lakosság megsegítése. Az országba menekült emberek tizennyolc élete attól függ, mennyire gyorsan jut el hozzájuk a nemzetközi szervezetek élelmszervezése Lagos útján. De miután a háború befejeződésének hatása elmulasztott, miután a nigériai őserdőre még csend börtön, s már elcsengettek a fegyverek zaja, miután utatkorl eltavolultak majd az ország más hegyen-hátán heverő határakat és sebesülteket, a szövetségi kormány azonnali céljai között első helyen kell hogy álljon a nemzetközi megbeszélés kérdése.

VENERA ANGHEL